



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis, Commentariorum Libri LVIII

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Illustrissimo Cosmo Medici, Florentinorum Duci, Hetruriæque Principi,
Heroi Incomparabili, Joannes Pierius Valerianus, S. P. D.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

ILLUSTRISSIMO
COSMO MEDICI,
FLORENTINORUM DU-
CI, HETRURIÆQUE PRIN-
CIPIS, HEROI INCOM-
PARABILI,

JOANNES PIERIUS VALERIANUS,
S. P. D.



Ulm mecum reputo, COSME Princeps Illustrissime, reputo autem
sapissimè, quanta fuerit & genii & ingenii felicitas in laudatissi-
ma vita tua, negotiorumque electionibus, cum omnes te unanimi
totius patriæ tuæ consensu, in tam tenera ætate, ditioni amplissi-
ma præponerent, & in hanc celsam honoris sedem extollerent, tum
certè quoniam modo tantam rerum molem in hac temporum per-
turbatione ferre ac sustinere posses, sane quàm pro eo ac debui, so-
licitus esse capi. Verùm cum actionis administrationisque tuæ pro-
gressum, & quam vitæ rationem complexus es, considero, gaudio

planè maximo ita perfundor ac exuleo, ut etiam planè videam te Fortuna locum illum,
singulari omnium benevolentia & summa Virtutis existimatione non solum tueri potuis-
se, sed etiam eam virtutis opinionem de te concitavisse, ut vel maximis regnis gubernan-
dis te dignum præbueris. Nam qui fructus à bono veroque Principe soleat expectari vel
maximus, hujusce jam non adumbratam imaginem, sed luculentam expressamque formam
nobis exhibuisti: atque ut insigne commodum subditis tuis adferre posses, in primis operam
dedisti, ut tanquam agrum melioribus ferendis segetibus destinatum, lolio zizaniæ, sic
Rempublicam tuam labe vitiiisque contagiosis perpurgares, dum corruptores coerceres, exter-
nas divini nominis contumelias, blasphemias, perjurias, & id genus extrema scelera pro
virili jureque tuo prohiberes, emendas, tollis, ac punis: nihilque magis è tua dignitate: nec rem
Deo (hujus enim minister & est, & dicitur bonus quivis Princeps) gratiorem, nec civibus
tuis salubriorem existimasti, quàm si ad hujuscemodi honestatis ac pietatis scopum & me-
tam in curriculo tuo gnæviter & strenuè contendas: pro quo etiam labore & indefesso stu-
dio certò novisti tibi divinitus immortale præmium esse propositum, cum tam gloriosi co-
natus & cursus dux & magister Christus prolixè polliceatur illis rerum omnium felicissi-

(B)

2204

mos successus, qui Religionem puriorem ardenter amant, & ornare sedulo contendunt. Quamobrem COSME Princeps ornatissime, fas mihi sit quaso, meo quodam more & singulari quadam erga te gentemque vestram pietate, liberius quaedam usurpare & adferre, quae ex officio praefermittere non possum, teque exhortari, & admonere vel jam currentem (ut dici solet) incitare potius, ut quem haecenus animum ad publica iuvanda commoda attulisti, cum non deponas, sed tibi etiam atque etiam vigilandum, ac pro Republica consilio & labore excubandum existimes, studiaque omnia, cognitiones & curas in iis rebus ponendas, quibus clavum tanti domini in maximis fluctibus tenere, & amplas ditaciones tuas, in summis rerum difficultatibus tueri ac gubernare possis. Hoc ipsum facile totum assequeris, si Deum verum in Christo verè, ut facis, agnoscens, summa fide & servantia colas, ames, venereris, & gloria sanctissimi nominis eius, doctrina caelesti, Ecclesiae tranquillitati amplificanda, conservandaque dies noctesque studeas: in Domino, ad quod es adhibitus; publicam, ut haecenus fecisti, salutem queras, subditorum incolunitatem cures & tuearis, honestam disciplinam instituas, vel jam institutam conserves, florentem ditacionem legibus, iustitia, concordia stabilire pergas. Magnum, inquit, est hoc & arduum munus, melesiarumque plenum, & quod non nisi ab iis praestari potest, quibus divinitus peculiare donum concessum est: mihi autem homini satis alto persruenti otio hac perscribere longè facilius, quàm invenire quengquam qui ad hunc scopum proprius collimet. Rectè sanè, sed quorsum haec? Ut te ipsum, clarissime Princeps, respicias, teque eum esse firmè credas, in quem Deus Optimus Maximus immensa sua benignitate, tam ampla conferre voluit beneficia, unumque constituit Duce, ac veluti pastorem, magnis & latè diffusis populis, ut eos commode, prudenterque regendo pascendoque, in hoc tuo principatu idea quaedam sanctae Reipublicae eluceres. Ideoque duos praeclaros tibi comites addere voluisti, Iustitiam & Religionem: quarum alterutra fortunas, vitam & dignitatem civium & populorum conservas & contines: altera, ad veram salutem, veramque felicitatem omnes convocas, proprio laudabilique exemplo tantum non adducis. Respice igitur, COSME Princeps, munus tibi assignatum à Deo, talentumque tam liberaliter tibi impertitum, ac caeleste tuum illud nomen non sine divino munere ideo tibi obvexisse, ut (quod olim de Sparta proverbium jactatum est) quam naetus es Hetruriam, eam excolas, & omni virtutum genere exornes. In primis autem, ut decet verae virtutis amatorem, artes quibus doctrina liberales continentur, studio, liberalitate, & officiis tuis complectaris: insunt enim in artibus illis fontes & causa sapientiae, virtutum, legum, & honestae disciplinae, quae omnia quam principatui & provinciis tuis necessariae sint, unus omnium Principum optime novisti, qui nullis sumptibus, laboribus nullis pepercisti, ut praestantiores ingenuarum artium Doctores Gymnasis praeficerentur, juventutemque liberaliter instituerent. Et si quis tandem inveniat, qui ab egregia aliqua virtute commendationem ducit, hunc tua benevolentia dignum judicas, ac benigne complecteris, auctoritate defendis, foves, & dignis premiis ornas, ut jam nemo mirari debeat, probos homines & doctissimos quosque certatim ingenii sui partus libenter illi commendare, cujus vel nominis splendore gratiam & ornamentum scriptis conciliant suis. Quam quidem ob rem nec mihi, qui annos permultos in vestra sum clientela, committendum putavi, ut, cum multi eam voluptatem, quam incredibilem ex ista magna dignitate animis suis perciperent, scriptis declararent, vellentque te hunc summum honorem ex tuo merito splendore divitissime ad-
 mini-

ministrare, ego unus in tanta omnium letitia tacerem, nec scripto testificaver commune omnium nostrum gaudium ex eo potissimum natum esse, quod te unum in hac durioris temporis propugnatione divinitus delectum videmus, qui literas, literatosque viros singulari benignitate foves, atque illustras, ac adversus intolerandam inscitiam, & immanem barbariem defendis. Ut igitur hujusce perceptæ meæ letitiæ aliquam significationem darem, commentarios satis multos diversorum amicorum, quibus id denegare nec potui nec debui, rogatus de sacris Ægyptiorum literis hoc tempore in unum veluti corpus constrictos in tuo nomine apparere volui: in quibus vel describendis, vel tractandis magnam operam & sedulum studium nos posuisse, boni omnes, qui nostra legere dignabuntur, facile intelligent. Quam verò feliciter id à nobis tentatum sit, aliorum judicium erit: labores certè incredibiles sustinimus, dum earum rerum explicationem adferre studuimus, quæ naturæ obscuritate varietateque involuta, multisque obstructæ difficultatibus, plurimorum, vel insigniter eruditorum hominum ingenia exercere detinereque potuerint, ut etiam equiorum mihi fore Lectorem sperem, ubi viderit me primum tanta rerum varietate, magnitudine ac difficultate, maximo studio, maximaque animi contentione in hoc argumento elaborare voluisse, & honesto exemplo multorum studia excitare. Quamquam hoc loco extiterunt, qui in ipso operis vestibulo à tam laborioso me deterre- re ita studuerunt incepto, ut etiam, vel arrogantiæ vel imprudentiæ nota & crimine me verberarint, quod unus è multis existimarem aliquam absolutam explicationem me nunc tandem huic tam obscuro argumento adferre, & tam immensam rerum abditarum seriem ex Ægyptiorum sacerdotum arcanis eruere posse considerem. Quin potiùs rei difficultate ob oculos versata, inexhausti operis laborem declinandum consuerunt, præsertim cum in hujusmodi enodandis non pauci ex Græcis & Latinis barbarisque scriptoribus omne studium & operam sine fruge consumpserint, quod opus tale rerum atque artium omnium propemodum rationem naturamque comprehendat. Præterea vetustis earum litterarum monumentis, partim temporum, partim hominum incuria deperditis, ea dicebant scriptorum inopia laborandum esse, ut si ætas, si ingenium, alia pleraque adessent, vix tamen ad exitum perducere concederetur tanta molis argumentum, quod idem adeò sit ex hominum memoria sublatum, vel potius abolitum, ut nulli unquam usui sit hæc elucubratio futura, cum præsertim hoc ipso tempore, nullus quantumlibet profunda eruditione sit, qui vel obeliscos, qui Romæ aut alibi adhuc visuntur, vel admirandam illam Bembæ mensam intelligat, aut interpretari possit: vanumque esse, ingenium in eo pertinaciùs intendere, quod te nunquam omnino speres assecuturum. His ego responsum volo, me non esse nescium plurima ex his unà cum Ægyptiorum regno, doctrina, institutione, ac ferè omni eorum nomine ita esse abolita, ut se vel ipse redidiscat Heracleus, qui fertur olim omnia sacerdotum eorum monumenta, literasque mysticas uno statim obrutu intellexisse, rerumque simul interpretationem confecisse, jam nunc laboret incassum, siquid tale aggrediatur. Sed esto, non posse me, non posse alium quempiam totum hoc sacrum perlustrare, idcircone præclaro & laborioso incepto desistendum, quod uni omnia præstare negatum sit? Idcircone veterum numismata & statuas artificiosius elaboratas, quas tanto studio perquirimus, tanta diligentia effodimus, tanto sumptu rescircare curamus, quacunque fuerint vel nare, vel pede, vel alio quopiam membro mutilæ, in fornacalem ignem ad usum calcis conjiciemus? quomodo enim nobis vel voluptati, vel admirationi esse poterunt, si non undecunque perfectæ fuerint, quando nihil istius dignum

Epistola nuncupatoria.

dignum putant, pretiosum nihil, nisi quod est absolutissimum? Age igitur, COSME, si horum sententiam probas, monumenta aliquot dum vetera tum recentia ex amantissimis tuis edibus abjice, statuas illas mira Michaelis Angeli Bonaroti industria fabricatas, & divi Laurentii templo eliminandas cura: nam & illis aliquid deest, & he extremam artificis desiderant manum, ut de his tantum loquamur, quos in nostra commentationis serie duces libenter suscipimus. Plinium habere domi nemo velit, professus enim se naturalis aut mundi historiae libros editurum, non omnia novit, non omnia conquistavit, in orbis descriptione multa pratermisit, montes aliquot non recensuit, flumina pleraque non commemoravit, urbes tunc celebres non agnovit omnes, quadrupedum, piscium, avium stirpium, ac aliarum quarundam vim ac proprietatem parum accurate proposuit? Quid Plutarchum, quid Aelianum, quid Athenaeum, quid Pausaniam memorem, cum horum nemo omnia, quae in suscepto argumento dici potuissent, dixerit? Quid Paulum Jovium, cujus tanta in scribenda historia laus est, ut eandem plerisque veterum eriperit, & cum vel primis parem habeat? Hujusne incomparabilis viri scripta rejiciemus, quod in ea temporum serie aliquot annorum historia concisior sit? Id existimo nemo, nisi prorsus humanarum rerum imperitus, approbaverit. Tu certe, COSME Princeps, domestico id ipsum improbas exemplo, qui quanto potes studio, quicquid reparari potest, instauras: & quorum virtutes velimitaris, vel etiam excellis, eorum etiam imagines vel opera studiosè requiris. Sed ne in hoc multus sis, harum commentationum labor nulli rei magis mihi videtur assimilandus, quam illi de quo dixi statuarum effodiendarum & instaurandarum studio: ut enim illa utcumque mutile, grata esse solent, sic nostra haec (nisi me instituti operis fallat amor) et si non omnia complectentur, habitura tamen spero aliquid, quod sese humana ingenia oblectare possint. Nihil igitur mihi cum illo sit,

Qui quod desperent invicti membra Glyconis
Nodosa corpus nolint prohibere chiragra.

Novimus humanarum virium terminos circumscriptos, & aliquid esse prodire tenus, si non datur ultra. Quamobrem quis tandem iniquiore in eum erit animo, qui mortaliu ingenia, industria & laboribus suis quocumque modo vel delectare vel judicare conetur: Nam de praesentis argumenti vel oblectatione, vel utilitate, quam earum rerum explicatio & cognitio affert, si velim pro dignitate dicere, nullus unquam exitus reperietur. Quod si unicuique rei non exigua nobilitas ex antiquitate comparatur, scriptorum opinio est, literas has, quibus unde usi sunt Aegypti, tunc primum excogitatas, cum veteres illi ante diluvium viri, qui rerum caelestium rationem primi mortalium indagasse traduntur, duas diversa materia columnas constituerunt, lateritiam unam, alteram lapideam, in quibus totum de consummatione mundi, arcanum exscriberent: sunt enim qui descriptionem hujusmodi, animalium caterarumque rerum figuris constituisse astruerent, in quibus tamen Philosophi, Poetae, Historici, divinarum etiam disciplinarum sententias delitescere viderunt. Constantissima enim fama celebratum fuit, sacerdotes illos Aegyptios omnem naturae obscuritatem adeo manifestè sibi cognitam professos, ut eandem quasi per manus traditam, disciplinam hereditariam possiderent. Hac ipsa praecleara fama commotus admirandus ille Pythagoras, Aegyptum sibi adeundam lustrandamque putavit, ac ab iisdem ibi sacer-

sacerdotibus talia cepit arcanarum rerum documenta, ut non abs re de illo passim dictum sit:

Mente Deos adiit, & quæ natura negavit
Visibus humanis, oculis ea pectoris hausit.

Tantaque hujus viri fuit admiratio, ut Crotoniatæ & Metapontini (apud quos etiam è vita decessisse fertur) ex ejus domo templum facerent, ac veluti numen colerent. Quid Plato, ut ingenii doctrinaque Princeps, & Philosophorum Deus & haberetur & vocaretur, nonne id Egyptiæ peregrinationi debet referre acceptum? Nonne Moses ipse, quem Pharonis filia adoptavit, regioque modo, peritis Egyptiorum adhibitis præceptoribus educavit ac erudit, magni sapientis que nomine honoratus est? Sed ne in conquirendis multis laborare videar, cum hac hieroglyphica instituendi ratione similitudinem habere comperio divinas nostrorum literas, ita omnia mystico quodam sensu scripta quacumque Moses, quæ David, quæ Prophetæ reliquæ cælesti Spiritu afflati protulerunt. In nova verò lege novoque instrumento cum Assertor noster ait: Aperiam in parabolis os meum, & in ænigmatum antiqua loquar, quid aliud sibi voluit, quàm hieroglyphicè sermonem faciam, & allegoricè vetusta rerum proferam monumenta? Et illud: Jesus in parabolis loquebatur ad turbas, nonne sermones suos arcano quasi velamine quodam contegebat? Pari modo videmus Apostolos ab usitato loquendi more recessisse, ut sacra de Deo dicta à cæteris scriptis, sicut merita dignitate, ita & forma quadam discernerentur, ne cælestium mysteriorum majestas passim & indiscretè patefceret, sanctumque Canibus, & Margarita Porcis exponerentur. Demetrius certè Phalereus apud Philadelphum Alexandriæ Regem, plerisque audientibus affirmavit, non licuisse Græcis Hebraicam historiam attingere, quin illustrium scriptorum quosdam eam rem tractare ausos, adversa mentis valetudine & languore corporis tandiu consiliatos, donec ab incepto desitissent, tamquam id arcanum profanis esse gentibus manifesta in Numinis interdictionem. Ad quod ipsum si nunc multi respicerent, modestius aliquanto se gererent. Vides enim quæ de humana divinæque disciplina vetustas illa sub rerum verborumque quorundam involutris occultaverat, & quod peritissimi quique inter se hoc veluti ænigmatum genere uti consueverunt. Mihi igitur vitio verti non debet, si omnem operam & studium ad harum rerum explicationem contulerim, quæ tanto in pretio à præstantissimis quibusque semper habitas novimus. Angelo Politiano, Petro Crinito, Philippo Beroaldo summa laudi datum, quod primi unum vel alterum ex his locum interpretati sint. Mihi igitur ut idem attentem cur negetur? Et si is non sum, qui cum illis ausim eruditione contendere (fuerunt enim ex iis quos æquus amat Jupiter) si quid tamen non intermissus labor, & in evolvendis remotioribus libris perseverantia valent, non unum jam aut alterum locum, sed & multa volumina de arcanis hujusmodi, aliqua posteritatis gratulatione me conscripsisse grati, ni fallor, profitebuntur, ac oblectationem & utilitatem ab harum rerum tractatione non disjunctis. Maximas certè commoditates & utilitates consequemur, si ex multis expertibus que rationis animantibus exempla sumere voluerimus, & virtutum, quæ sequamur, & vitiorum, quæ fugiamus. Nec deerit occasio rectè sentientibus, qui accommodatè ad religionem nostram hæc retulerint & exposuerint. Nec etiam arborum & herbarum consideratio nobis otiosa est, cum

Epistola nuncupatoria Ad Illustriss. Cosmum Medicem.

est, cum B. Paulus, & ante eum David ex rerum creatarum cognitione, Dei magnitudinem & dignitatem intelligi tradant. Quae cum ita sint, quis nostrum tam torpescenti ac terrenis facibus immerso erit animo, qui se non innumeris obstrictum à Deo beneficiis fateatur, cum se hominem creatum videat, & omnia quae caelo, aëre, aqua terraque continentur, hominis causa generata esse, seque non solum rerum caelestium contemplatorem esse, verum etiam eorum omnium quae univrsum complexu suo continet, Dominum esse conditum? Hæc si ita suis viribus & animo expendere, atque oculis quotidie cernuntur, mirabilem excitarent in nobis erga Deum amorem. Verum jam tempus, ut quæ conjunctissimis effugiantibus amicis, commentariis singulis comprehensa sint, uno veluti obtutu spectanda exhibeam: quos quidem commentarios, optimè Princeps, ad te mitto, ut quibus possim officii meam in te fidem, perpetuamque observantiam declarem, vehementer etiam atque etiam rogans, ut hos ipsos ad te venientes, id est, munusculum Pierii tui, quo se præstantem virtutem tuam memoria sempiterna colere velle declarat, ne asperneris, librosque ipsos unà cum authore tuendos conservandosque suscipias. A Leone animantium omnium præstantissimo fortissimoque auspicandum putavi, in quem cum oculis attentius conjecissem, statim ardentissimus ille animi tui vigor affulsit: quare nemini convenientius quàm uni tibi eum etiam peculiariter dedicari posse judicavi: meque ad id faciendum in primis incitavit, quòd in tua civitate, quæ semper fuit Leonum altrix, magna spes afferebatur, ut Leo meus nuper ab lactatus, educationis incrementa opiparè esset apud te consecuturus. Multò enim indiget cibo, nec quemquam hodie novi, qui liberalius ac libentius uno te sit impensam banc, quæ tua est humanitas, facturus, cum præsertim largiissima tibi sit earum rerum copia, quibus Leo meus pascendus est: mox verò ubi vires adeptus idoneas fuerit, tuorum literatorum ope curaque saginatus, nulla nostra verecundia theatris exhibitus, spectaculo quodvis publico, felicissimis tui nominis auspiciis, emittatur. Vale.



AM-



AMPLISSIMO VIRO
DN. NICOLAO DE LANGES,
EJUSDEM LOCI, LAVALLII &c.
DOMINO, PRÆSIDIQUE INTEGERRIMO,
LITERARUMQUE PATRONO SINGULARI,
JOANN. PISEV.

Arver. S. P. precatur.

QUOD erat mihi optandum maximè, ut aliquando à te summis beneficiis cumulatus, quoniam nullam prorsus gratiam referre possem, tibi saltem debere apud omnes ingenuè profitendi aliqua non vulgari occasio daretur, nunc datam ablatamque majorem in modum lætarer, nisi magnitudo tuorum erga me meritorum ingenium ita meum obruere visa sunt, ut ne potuerim unquam ulla meditatione parem verborum copiam excogitare: nec aliud occurrat, nisi animum memorem & gratum polliceri, precarique perpetuò, ut superi cumulate referant gratiam optimè merito, quòd mihi ob fortunæ tenuitatem omninò non licet. Certè, quemadmodum qui sunt ære alieno obstricti, nec habent unde solvant, versuram facientes aliunde mutuò sumunt pecunias ut creditoribus usuras præstent, sortemque procrastinentur, atque ita creditoribus auferendo diem, fidem suam tueantur: ita ipse ex locupletissimo, pretiosissimo, inexhaustoque PIERII VALERIANI thesauro, hoc est, ex eruditissimi vel potius omniscii viri Commentariis Hieroglyphicon, omniumque elegantium & reconditarum scientiarum monumentis fructus aliquot depromere mihi necesse fuit, æs alienum alieno ære dissolvendo. Peropportunè autem accidit ex animi sententia, ut Bibliopola (qui nunquam labori, nec sumptibus pepercit, quòd vulgares libri, qui ex ipsius taberna prodirent libraria castigatissime politissimeque in vulgus exirent) me ante paucos menses adiens obtulit P. VALERIANI Hieroglyphica (quæ statuerat typis excudere quàm elegantissime ac emendatissime fieri posset) prælegenda, castigandaque, & innumeris mendis repurganda, quibus audierat scaterè. Accepì conditionem, haud invitus, non tam satisfaciendi omnibus spe, quàm progrediendi quantum possumus, voluntate. Multa tamen à nobis emendata additionibusque forte non infrugiferis aucta (non ausim dicere illustrata) & locupletata, maculis infinitis quæ Typographorum incuria vel temporum injuria irreperant, conati sumus

mus

mus restituere. Quid facerem? neque verò cuiquam dubium esse debet, quin author ubi primum commentarios suos edere decrevisset, eidem emendatissimè in publicum exissent: ut qui in iisdem elucubrandis, ornandis ac expoliendis ferè xx. annos impendisset, ut ipse alicubi testatur, atque singulos singulis Principibus, Cardinalibus, plurimisque eosdem nobilitate, doctrina, ingenio, omnibusque virtutibus ornatisimis viris donare deliberasset, ut illis nihil perfectius, quoad ejus fieri potuit, esset: unde non vulgarem ab ipsis gratiam retulit: cuius rei testis locupletissimus Ægidius Cardinalis Viterbiensis appositisimè rescribens PIERIO VALERIANO, Ægypti gloriam ipsum instaurare eodem tempore, quo Solymus Turcarum Imperator accessisset, videlicet Sultanorum rebus profligatis à Mameluctis Tabulas, signa, marmora, & quidquid ibi splendoris erat, delebat, ac diripiebat: ipsique PIERIO gratulatur quòd se divinis lucubrationibus tot etiam huius ætatis luminibus infereret, quibus Diis comitibus, sapientiæ veteris, divini eruditionis, arcanarum sacrarumque literarum monumenta reponeret, ignota mortalibus arcana erueret, lucem canæ doctrinæ post tot sæcula ab inferis revocaret, & alia quæ idem Cardinalis rectissimè disertissimeque differit. Argumenti enim luculentissimi varietas, reconditiorisque literaturæ, lectionem fecit perjudicandam, optabilem, utilissimamque, in quo se noster PIERIUS totius antiquitatis scientissimum commonstravit: in Geometricis, Arithmetiis, Astrologicis, Musicis, Geographicisque exercitissimum esse ostendit, atque omnes numeros doctrinarum & scientiarum explevisse. Comprehendit siquidem materia Hieroglyphica rerum atque artium propemodum omnium rationem, naturamque: hinc fragmentorum marmoreorum, obeliscorum, veterumque numismatum cognitio pendet. Scriptorum autem est opinio, tunc primum excogitata, cum veteres illi ante diluvium viri, qui rerum cœlestium rationem primi mortalium indagasse perhibentur, duas diversæ materiæ columnas erexere, lateritiâ unam, alteram lapideam, in quibus, ut noster PIERIUS autumat, totum de consummatione mundi arcanum exscriberent, descriptione videlicet animalium, arborum cæterarumque rerum figuris: in quibus tamen Philosophi, Poëtæ, Historici, divinarum etiam scripturarum sententias delitescere viderant. Sic Sacerdotes illi Ægyptii naturæ obscuritatem sibi perviam, quasi per manus traditam disciplinam hæreditariam possiderent, quarum rerum fama commoti Plato, Pythagoras, primarii que alii Philosophi Ægyptum sibi ad eundam lustrandamque putarunt. Quid? quòd Hieroglyphica, instituti ratione, similitudinem prorsus habere videntur cum divinis nostrorum literis, ita omnia mystico quodam sensu scripta, quæcunque Propheta cœlesti spiritu afflati protulere: quinimò in novo instrumento Assertor noster (ut verba Pierii usurpem) ait: *Aperiam os meum in parabolis & in enigmate antiqua loquar.* Nunquid idem redemptor noster in parabolis loquebatur ad turbas? nonne sermones suos arcanos quasi velamine contegebat? Inde se vitem, patrem, agricolam & vinitorem, piosque palmites asserbat: quandoquidem, nil aliud est Hieroglyphicè loqui, quàm divinarum humanarumque rerum naturam aperire. Non autem (ut audeo affirmare) à pluribus sæculis liber plausibilior, utilior, omnique doctrina magis refertusevulgatus

tus est his Hieroglyphicis, quibus tot dierum noctiumque sudores, tot inabditissimis rebus eruendis, luci que dandis conatus impendit Pierius. At verò quoniam idem liber innumeras propè inscriptiones, easque non præteritas, tum ducta, sculpta, cusa, incisa, & marmore celata signa, numismata veterum, aliaque infinita ingeniorum atque artium præclarissima mystica & jucundissima monumenta, tabulas, picturas, artificumque industrium opera continet, cui potius meritò consecrari lucubratiunculæ hæ nostræ quàm tibi (vir clarissimè) debent, qui tot venerandæ antiquitatis documenta domi habeas, ut etiam eruditi hortorum tuorum parietes (ut ita dicam) loquuntur: musæcumque tuum tot operum haut vulgarium illustre quotidie ab exteris & peregrinis frequentetur, quod, primarii magni, intimique Consilii Regii Senatores, aliique togati à te humanissimè (more tuo) excepti, inspicientes admirabundi, se nunquam antea vidisse opera confessi sunt antiquissimi operis ex ære, auro, argento editi unà cum artificiosissimis egelmatibus, instructam. Nec præteribo tuam Bibliothecam voluminibus tum excusis, calamo exaratis refertissimam. Sunt quoque aliæ causæ cur laborem meum sub tuo nomine apponere volui, ac debui: quandoquidem hoc qualecunque à me profectum, domi tuæ natum est, tibi que tuo jure debetur, quemadmodum Pierius noster hos 58. lib. distributos totidem literatorum nominibus insignierit viris totius Europæ amplissimis: allusione videlicet nominis, aliaque causa convenienti, congruentissimeque coaptata. Sic has meas vigiliolas tibi uni, qui mihi non instar 58. virorum, sed omnium do, sacro, consecro. Abs te autem peto, ut qua me benevolentia complecti soles, eadem munusculo huic præstes, quòd me consecuturum non diffido propter admirabilem tuorum morum svavitatem, summam humanitatem, singularem benignitatem, pietatem integerrimam, vitæ moderatione conspicuam, quæ neque horum morum, neque sunt, sed propria tua non commemoro, affabilitatem sermonis ad conciliandos omnium animos rem potentissimam. Nunc autem cum nihil sit totius vitæ suæ curriculo clariùs atque illustriùs, ut qui 50. annis omnibus juridicis, magistratibus summis honorificè, & integerrimè perfunctus es, non committam, ut dum ea quæ in omnium oculis versata sunt, oratione amplificare studeo rebus clarissimis tenebras offundere videas, sed & optimè quoque tibi cesfit, ac felicissimè huic provinciæ, quòd successorem dignaveris meritisimum, eruditissimum ac integerrimum cui lampade à te sibi tradita, summo cum suo honore, ac omnium satisfactione illustrat & clarificat, aliosque honores quos primus sui ordinis adeptus est, tanquam magnifico in teatro, omnium maximo applausu perfunctus est. Reliquum est, ut quando hoc tribuisti humanitati tuæ, ut me plusquam septuagenarium, valetudinarium, omnique ferè auxilio destitutum benignissimè susceperis, tribuas idem constantiæ ut suscepto foveas. Laborabo intereà, quoad ejus fieri poterit, ut nos tuo præsidio non indignos audias, & omnes cognoscant.

(C)

D.O.M.